

Zpracování a zpřístupnění Sbírký výtvarného umění v NLK

Lenka Maixnerová, Veronika Löblová, Michal Záviška
Národní lékařská knihovna

Fondy a sbírky NLK

- 439.000 knihovních jednotek, jejichž součástí jsou i sbírky Zdravotnického muzea: Sběrka vzácných tisků (CES), Sběrka disertací, Fritzova sběrka chirurgických příruček a učebnic, Sběrka lékařské a zdravotnické literatury z 18.-20. století a příruční fond muzea – knihy z dějin medicíny.
- Cca 20.000 předmětů muzejní povahy, které se dále dělí do sbírek: Akologický kabinet - sběrka lékařských nástrojů z 18. a 19. století (CES), Sběrka novějších nástrojů a přístrojů převážně z konce 19. a 1. poloviny 20. století, Sběrka mincí a medailí (CES), Sběrka diplomů (CES), Archiv, Fotoarchiv, Würtzova sběrka plastik a grafik (CES), Sběrka výtvarného umění, Farmaceutická sběrka ...

Zpracování fondů a sbírek v NLK

- knižní sbírky včetně historických fondů jsou kompletně zpracované (VISK 5)
- ostatní muzejní sbírky prochází průběžným zpracováním

Zpracování fondů a sbírek probíhá ve 2 systémech:

- knihovnický systém DaWinci/Medvik (173.000 bibliografických záznamů, 215.000 autoritních záznamů, 439.000 exemplářových záznamů),
- muzejní systém Demus (7.310 záznamů:
- Akologický kabinet - 600 záznamů, Nástroje, přístroje - 2000 záznamů, Medaile - 900 záznamů, Wirtz - 170 záznamů, diplomy - 140 záznamů, Fotoarchiv - 3500 záznamů).

Sbírka výtvarného umění

- zpracování zahájeno v r. 2018 v knihovnickém systému DW/Medvik
- inventární seznam z roku 1953 a z r. 1973, Výstřižkové album z let 1928–1937

Typy dokumentů (originály i reprodukce):

- malby
- kresby
- vybrané diagnostické, didaktické a terapeutické pomůcky
- výjimečně fotokopie výtvarných děl

- plakáty
- pohlednice
- kalendáře
- ex-libris
- novoročenky
- grafické listy
- ilustrace
- etikety

Stav zpracování

- vytvořena kolekce Výtvarné umění v portálu Medvik
- do kolekce zařazeno 570 záznamů z předchozích let, které musí projít revizí a doplněním

Nově zpracováno:

- obrazy (v rámu) - celkem zpracováno 39 obrazů
- grafické listy, kresby, plakáty - celkem zpracováno 174 kusů

Vydáno

1990-1999	1
1968-1989	24
1945-1968	20
1938-1945	46
1918-1938	559
1850-1917	482
19. století	366
více...	filtrovat

Jazyk

němčina	567
čeština	36
francouzština	9
angličtina	2
latina	1
ruština	1
filtrovat	

Země

Německo	576
Česko	169
Rakousko	4
Francie	3
Nizozemsko	1
Spojené státy americké	1
Itálie	1
více...	filtrovat

Výsledky dotazu:

událost	výsledky	?
	783	
Výtvarné umění		
<input type="button" value="← zpět k výchozímu dotazu"/>	<input type="button" value="← o krok zpět"/>	<input type="button" value="přidat dotaz"/>

Označ: vše stránka

Zobrazení: řadit dle: vzestupně Výsledků:

761 **Ansicht des Sprudels un der neuen Hygea-Quelle in Carlsbad**
 Rothe, Wilhelm 1783-1845 Jentsch, Johann Gottfried 1759-1826
 Dresden : C. G. Morasch, 1815. 1 obraz ; 61 x 46 cm.
[abstrakt](#) [detail](#) [kopie](#) [výpůjčka](#)

762 **Alegorie Germanikova triumfu** : vzpomínka na prof. Alberta
 [18-]. 1 obraz ; 41 x 33 cm.
[abstrakt](#) [detail](#) [kopie](#) [výpůjčka](#)

763 **Prof. Reinsberg**
 [18-]. 1 obraz ; 27 x 37 cm.
[abstrakt](#) [detail](#) [kopie](#) [výpůjčka](#)

Databáze

katalogy Medvik	783
filtrovat	

Vlastník

Národní lékařská knihovna	783
filtrovat	

Typ dokumentu

Výtvarné umění	783
monografie	2
filtrovat	

Autoři

Jilovský, Jiří, 1884-1958	25
Záhoř, Alexej, 1883-1969	19
Traviés, Charles J.	16
Musil, Jan, 1927-1996	16
Nováková, Olga	16
Novák, Jiří Zdeněk, 1912-2001	14
Kitzler, Josef, 1891- více...	14
filtrovat	

Kolekce

- Digitální knihovna
- E-books on Demand
- Excerptované tituly v BMC
- Medicína v literatuře
- Laická literatura
- Závěrečné zprávy IGA
- Zdravotnické muzeum WHO
- E-knihy
- Výtvarné umění

Pravidla popisu

- katalogizační pravidla RDA
- maximální snaha o zjištění obsahu a názvu díla (detektivní práce)
- maximální snaha o zjištění autorství a u portrétů zjištění portrétované osoby (detektivní práce), personální autority
- použitá technika, materiál, původnost, údaje o vzniku díla (většinou pouze odhadnuté období)
- typ dokumentu (obraz, grafický list, anatomická tabule, list, deska, karta)
- námět (portréty, veduty, karikatury, anatomie, hygiena ...)
- obsah vyjádřen deskriptory MeSH, obory NLK, znakem Konspektu, publikačním typem a anotací
- též zaznamenány údaje o podpisu nebo vlastnictví, případně další provenienční údaje

Personální autority

Portrét

Osoba [autoritní forma]

Zdroj: autority Medvik

Hlavní záhlaví

Libinský, Rudolf, 1873-1957

Biografická poznámka

Narozen 2. 4. 1873 v Břetislavi, zemřel 21. 3. 1957. MUDr., pediatr, praktický lékař v Praze.

Číslo záznamu

xx0228138

Persistentní link

<http://www.medvik.cz/link/xx0228138>

Zdroj ověření dat

Biografický slovník pražské lékařské fakulty, Díl II., s. 149. (autoritní forma, přesné datum narození a úmrtí, místo narození, profesní data)

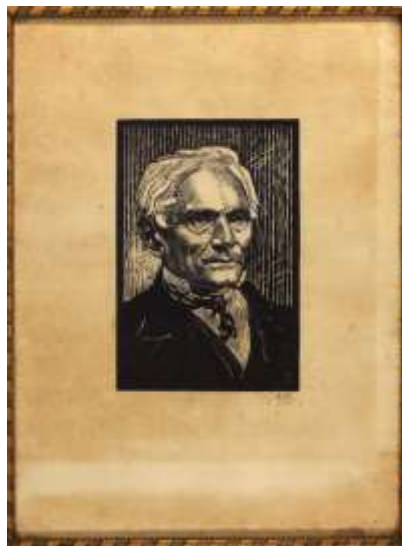
Digitalizace výtvarných děl

- Vždy pořízen sken přední a zadní strany na digitalizačním pracovišti NLK.
- U větších formátů pořízena fotografie.
- Všechny skeny nahrány na server Obalky.cz v náhledové podobě s identifikátorem bibliografického záznamu NLK.
- Skeny ve formátu TIFF zatím uloženy na neveřejném serveru NLK.
- Záměrem NLK je skeny zpřístupnit prostřednictvím Digitální knihovny NLK v systému Kramerius, kde však chybí metadatový standard.
- Otázka autorských práv a zpřístupnění digitalizátů.

Portréty

- Zpracováno přibližně 90 portrétů většinou významných lékařů - obrazy, grafické listy, kresby.
- Většina portrétů byla identifikována.
- Nejvíce portrétů Jana Evangelisty Purkyně.

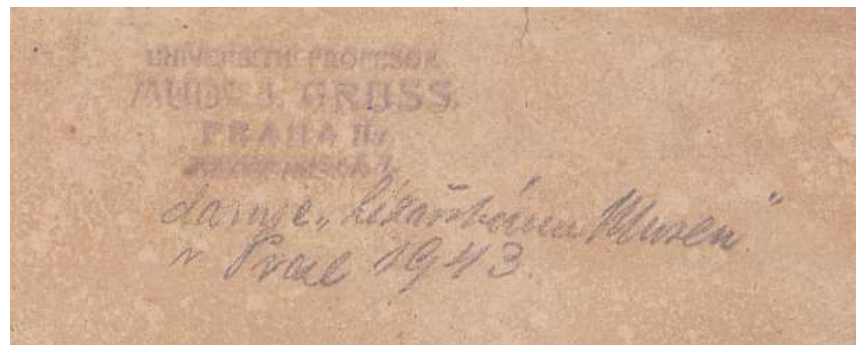
Typ dokumentu

Výtvarné umění

Záznam dokumentu

Název	Med. Dr. Wilhelm Michel
Datum vydání	1838
Nakladatelské údaje	1838
Fyzický popis	1 grafický list ; 25 x 36 cm
Země	Česko
Typ dokumentu	Výtvarné umění
Signatura	NLK: MG 402
Číslo záznamu	MED00196233
Persistentní link	http://www.medvik.cz/link/MED00196233

Osoba tématem díla	Michel, Rudolf Wilhelm , 1802-1866
MESH deskriptor	lékaři
Publikační typ	portréty kresby
NLK obory	lékařství

Abstrakt Portrét lékaře Rudolfa Wilhelma Michela.

Všeobecné poznámky Technika: kresba
Materiál: papír
Námět: portréty
Původnost: autorské originální dílo
Na zadní straně razítka: universitní profesor MUDr. J. Gruss, Praha II,
následuje text: daruje Lékařskému muzeu v Praze 1943

Hlavní záhlaví

Michel, Rudolf Wilhelm, 1802-1866

Biografická poznámka

Med. Dr., v letech 1829-1833 asistent stolice botaniky pražské lékařské fakulty, od roku 1834 lékař v Praze; též člen společnosti pro záchranu zdánlivě mrtvých.

Číslo záznamu

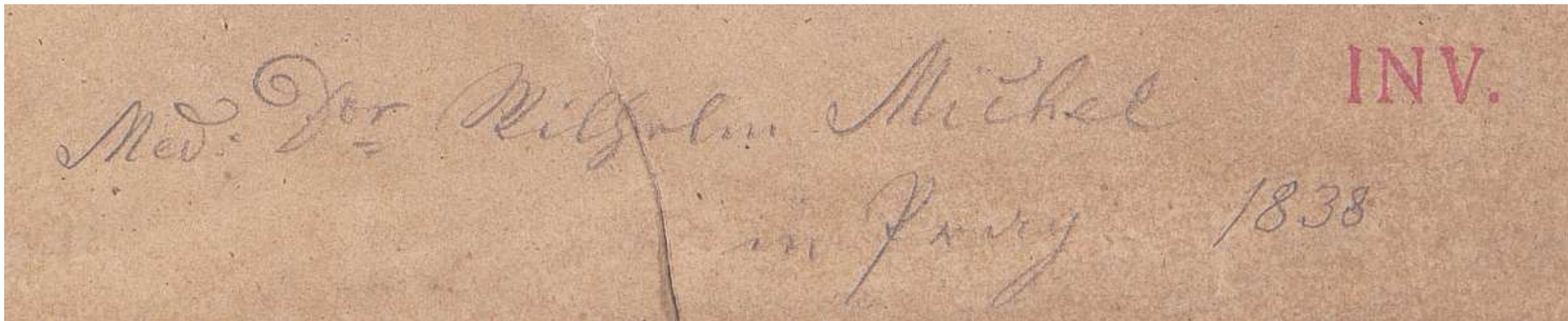
xx0228218

Persistentní link

<http://www.medvik.cz/link/xx0228218>

Zdroj ověření dat

Biografický slovník pražské lékařské fakulty, Díl II., s. 74. (autoritní forma, rok a místo narození, přesné datum a místo úmrtí, profesní data)

Detektivní práce - 2 signované obrazy

Viktor Stretti,
1916

Mario Stretti,
1942

Název	JUDr. Bedřich Jahn / Viktor Stretti
Autor	Stretti, Viktor , 1878-1957 (Umělec)
Datum vydání	1916
Nakladatelské údaje	1916
Fyzický popis	1 grafický list ; 42 x 54 cm
Země	Česko
Typ dokumentu	Výtvarné umění
Signatura	NLK: MG 401
Číslo záznamu	MED00196282
Persistentní link	http://www.medvik.cz/link/MED00196282

Název	Prof. MUDr. Jaroslav Hlava / Mario Stretti
Autor	Stretti, Mario , 1910-1960 (Umělec)
Datum vydání	1942
Nakladatelské údaje	1942
Fyzický popis	1 grafický list ; 25 x 34 cm
Země	Česko
Typ dokumentu	Výtvarné umění
Signatura	NLK: MG 403
Číslo záznamu	MED00196219
Persistentní link	http://www.medvik.cz/link/MED00196219

Obraz bez informací

- Portrét neznámého muže, pravděpodobně lékaře, od neznámého autora, bez datace, kresba uhlem.
- Při hledání obrazů Strettiových mimoděk identifikován tento obraz jako portrét prof. MUDr. Josefa Thomayera.

Příběhy obrazů

- Kresba (originál) - portrét španělského anatoma a histologa Santiaga Ramóna y Cajala (1852-1934), nositele Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu.
- Signováno A. Sander, Madrid 1933, autor neidentifikován.
- Není známo, jak se obraz do sbírek muzea dostal.

1. světová válka

Soubor 24 litografií od Jiřího Jilovského (1884-1958) s portréty pracovníků C. a k. karanténní nemocnice v Praze (lékařský a vojenský personál). Všichni lékaři identifikováni, nelékaři na podrobnější identifikaci stále čekají.

Nelékaři

21

Kdt. Asp. Alois Burger

22

Kdt. Asp. Aug. Pajorin

Karikatury

- Zpracováno přibližně 60 karikatur, většinou originálů.
- Některé byly publikovány ve Věstníku československých lékařů jako doprovodný materiál k fejetonům.
- Tématem jsou většinou portréty lékařů, portréty skupin lékařů.
- Velice obtížné určení autorství, většinou pseudonymy nebo pouze značky (Kos-Zahajský, Ivan Hrozný, Simon, -draz-, ...).

Ošetření raněných

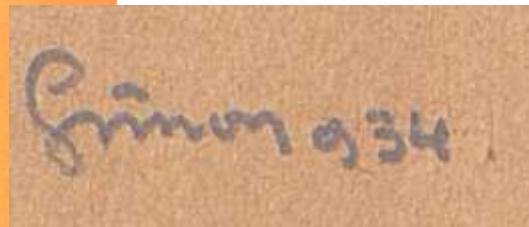
- Dvě barevné karikatury (akvarel) na 1 desce znázorňující ošetření raněných vojenskými lékaři během 1. světové války.
- Signováno Karel Nejedlý (1873-1927).
- Označeno čísly 6 a 7 (ostatní ve fondu NLK nejsou).
- Pravidelně součást většího souboru.

Prof. MUDr. Josef Pelnář

Prof. MUDr. Kamil Henner

Veduty

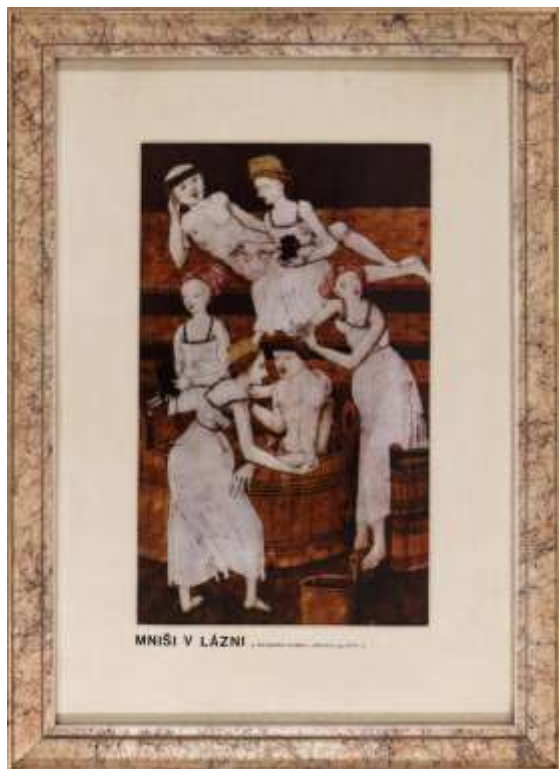
- Obraz - reprodukce bez jakéhokoliv popisu.
- Identifikován pomocí Google obrázků jako Novoměstský ústav šlechtičen "Damenstift" na Dobytčím trhu, dnešním Karlově náměstí v Praze, který byl v 18. stol. přebudován na VFN.
- Autoři: Bedřich Bernard Werner (1690-1778), rytec Johann G. Ringlin (1691-1761).

Plakáty

Reprodukce významných děl

Jenský kodex

La consultation des urines od Hendrika Martenszooona Sorgho ze 17. století

Alchymista od Davida Tenierse mladšího. 1680.

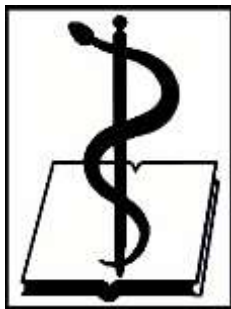
Nové přírůstky za rok 2018

Originál (tempera) od akademického malíře Jiřího Horníka (1916-1961) - Portrét neznámé mladé zdravotní sestřičky v typické modrobílé uniformě z 50. let.

Signováno, na rubu razítko JH - Jiří Horník
pozůstalost.

Děkuji za pozornost.

Kontakt:

Mgr. Lenka Maixnerová

Národní lékařská knihovna

maixnerova@nlk.cz

Portrét první české lékařky Anny Honzákové od Heleny Šrámkové, 1943, olej na plátně.